

Vliv minimální mzdy, předluženosti a nedostupnosti bydlení na trh práce

Mgr. et Mgr. Lukáš Curylo
ředitel Charity Česká republika

- V ČR je velká skupina předlužených osob nucena pracovat v šedé ekonomice
- Jedná se o důsledek nastavení systému vymáhání dluhů a insolvenčí, stejně jako nepružného systému sociálních dávek
- U osob s exekucemi je garantovaný chráněný základ příjmu nižší než minimální částky sociálních dávek
- Vysoké exekuční srážky neumožňují pokrýt základní životní náklady

Pro ilustraci – kolik zůstává lidem v exekuci oproti dávkám

	Co zůstane ze mzdy od 1. 7. 2020 (přednostní exekuce)	Kolik může do- mácnost získat na dávkách*	Rozdíl zůstatku z pří- jmu osoby v exekuci (po 1. 7. 2020) oproti dávkám
Matka samoživitelka, jedno dítě, mzda 19 tisíc, Plzeň	12 382	15 495	-20 %
Seniorka, důchod 10 tisíc, brigáda 8 tisíc, Praha	10 888	12 437	-12 %
Učitel, manželka na rodičovské, jedno dítě, mzda 30 tisíc, Olomouc	16 179	21 530	-25 %
Úřednice, manžel, mzda 24 tisíc Karlovy Vary	13 108	15 839	-17 %

Zdroj: Co je nutné změnit v systému exekucí? (SPOT, 2020)

- Tento trend je dále posilován rigiditou systému sociálních dávek
- To má za následek značný výpadek příjmů při přechodu mezi sociálními dávkami a formálním zaměstnáním
- Předlužení lidé nemají reálnou šanci pracovat ve formální ekonomice – to má vážné dopady i na jejich důchodové zabezpečení ve stáří

- CHČR považuje za nezbytné prosazení systémové změny v podobě legislativní novely exekučního řádu
- Takové opatření umožní vymanit se z dluhových pastí zpět do normálního života podstatně vyššímu počtu jedinců než je tomu dnes
- Klíčové principy: teritorialita exekutorů, systém 1 dlužník – 1 exekutor, náhodné přidělování exekutorů soudy
- Dále je nutné novelizovat insolvenční zákon a zákon o chráněném účtu; zasazujeme se i o pokračování kampaně Milostivé léto

- **Minimální mzda je klíčová pro zajištění důstojných pracovních a životních podmínek jednotlivců i jejich rodin**
- **V Česku je od 1. ledna 2022 platná minimální mzda ve výši 16 200 Kč**
- **Takovou mzdu ale nelze považovat za únosnou, do letošního roku byla nejnižší ze všech sousedních zemí**
- **Dle odborníků byla v roce 2020 minimální důstojná mzda (MDM) stanovena na 32 438 Kč**

Vývoj mezd v čase a srovnání minimální mzdy v okolních zemích (částky v Euro)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Minimální mzda	8 000	8 500	8 500	9 200	9 900	11 000	12 200	13 350	14 600	15 200	16 200
Průměrná mzda	25 067	25 035	25 768	26 591	27 768	29 638	32 051	34 578	35 662	37 047	X
Medián mezd	22 446	22 288	22 847	23 745	25 061	27 320	29 247	31 202	32 870	33 979	X

	2020	2021	2022
Česko	549	579	651
Slovensko	580	623	646
Polsko	583	614	655
Rakousko	>1 500	>1 500	>1 500
Německo	1 544	1 569	1 621

- Podporujeme celoevropské řešení v podobě směrnice o minimální mzdě
- Daná směrnice se vztahuje k 6. Zásadě o spravedlivých odměnách Evropského pilíře sociálních práv
- Uvítali bychom však takové parametry směrnice, které budou – vedle společného rámce – stanovovat i minimální mzdu nad hranicí chudoby
- CHČR podporuje zvýšení mezd v sociálních službách a stabilní financování ze strany státu
- Je nutné legislativní ukotvení jednotného mandatorního financování sociálních služeb
- Je nutné provázat zvyšování minimální mzdy se systémem finanční podpory sociálního podnikání

- **Zároveň podporujeme takové nastavení systému dávek, které by umožnilo jedinci se v něm lépe vyznat** (lidé mnohdy neví, na co vše mohou mít nárok)
- **Systém musí zajistit důstojný život, měly by ale být i dostatečně motivační** (lidem se „vyplatí pracovat“ a nekončí v šedé ekonomice)
- **Systém musí být dostatečně flexibilní a adresný, aby se předešlo dalšímu zadlužování** (nezřídka dochází k prodlení ve výplatách dávek až v řádu měsíců)

- **V této souvislosti nelze souhlasit s aktuálně přijatou novelou Zákona o pomoci v hmotné nouzi**
- **V rámci odborné veřejnosti panuje konsenzus, že se jedná o novelu represivní a nespravedlivou, která dále prohloubí již tak špatnou situaci lidí v nouzi**
- **Jedná se zejména o riziko krácení příspěvku na živobytí a bydlení, které dopadne na celou rodinu, hrozí propad do větší chudoby, vystěhování na ubytovnu**

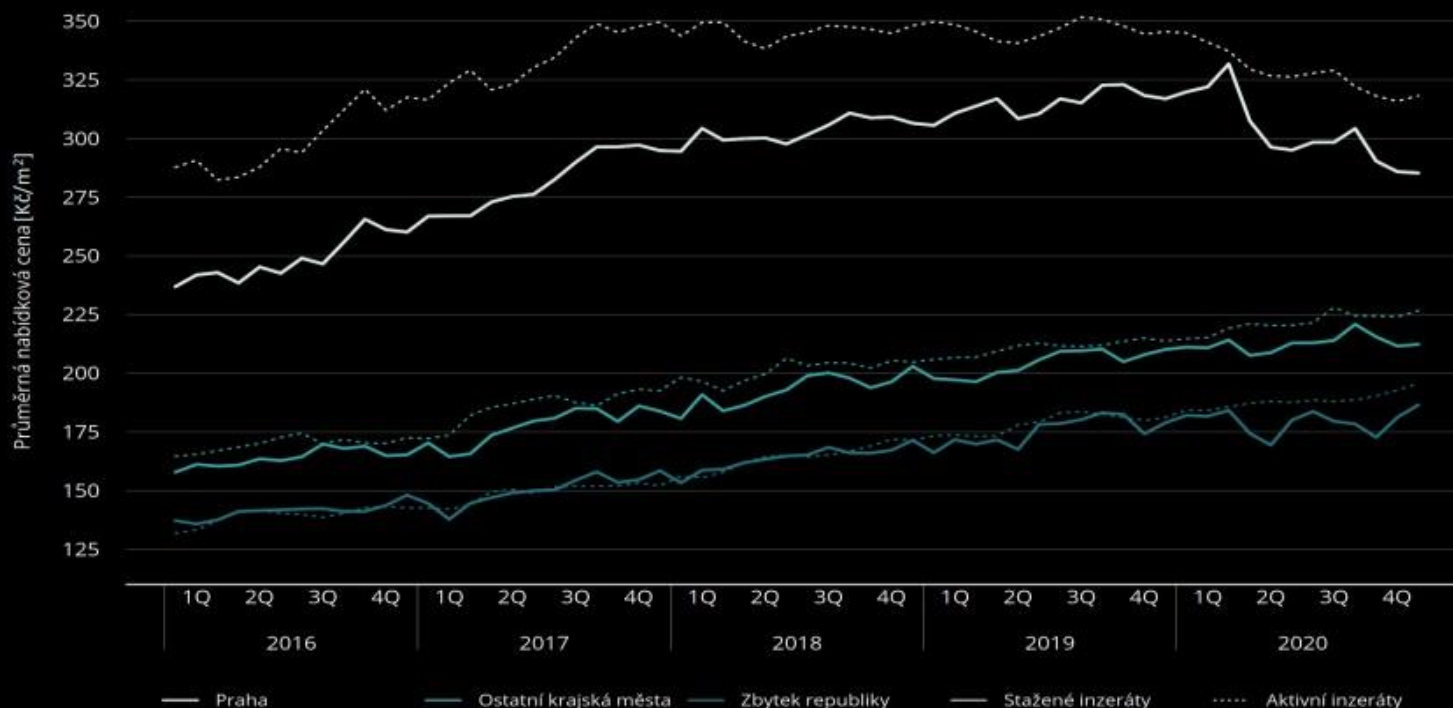
- **Bydlení je jedním z nejpalčivějších problémů naší společnosti**
- **Dotýká se nejen sociálně vyloučených, ale již i většinové společnosti**
- **Dle průzkumu CHČR, mapujícího hlavní problémy klientů sociálních služeb během pandemie, byla ztráta (či hrozba ztráty) bydlení přítomna u 21 % z nich**
- **Bez stabilního bydlení není možné důstojně žít, naplňovat svoje potřeby ani pracovat**

- **V bytové nouzi se nachází až 62 000 domácností**
- **V nich vyrůstá až 51 000 dětí do 18 let**
- **Polovina domácností v bytové nouzi žije ve 20 městech (zjm. severní Čechy a severní Morava)**
- **Až 190 000 domácností je ohroženo ztrátou bydlení**
- **Až 350 000 domácností trpí nadměrnými náklady na bydlení**
- **Počet seniorů a seniorek v bytové nouzi roste**
- **Celkem čelí problémům půl milionu domácností, v nichž žije téměř milion lidí**

(Zdroj: Zpráva o vyloučení z bydlení 2021)

Bydlení – růst cen nájemného

Cenová hladina nabídky Průměrná výše nájmů bytů

Nájemní trh byl v roce 2020 ovlivněn probíhající koronavirovou pandemií, která zasáhla zejména trh v Praze, kde došlo k poklesu průměrné výše nájmů o více než 10 % mezi Q1 2020 a koncem roku. Největší šok trh zažil ve druhém čtvrtletí, po kterém došlo k mírnému nárůstu během letních měsíců. Konec roku se ale opět nesl ve znamení snižování nájmů, zejména kvůli opětovnému omezení turismu a zavedení distanční výuky na vysokých školách. Vliv online výuky se projevil mírnou korekcí výše nájmů také u krajských měst.

Zdroj: Deloitte, realitní portály

- **Podporujeme komplexní zákon o dostupném a sociálním bydlení, který bude definovat parametry sociálního bydlení a bytovou nouzi**
- **Daný zákon by měl zajistit podporu v bydlení (Housing First a Rapid Re-housing), spojenou s poradenstvím, intenzivní sociální podporou a vytvoření garancí pro pronajímatele**
- **Vedle zranitelných skupin obyvatelstva (senioři, lidé s postižením, samoživitelé) má zákon zároveň pamatovat i na dostupnost bydlení pro širší obyvatelstvo (družstevní vlastnictví, podpora oprav bytů v městském fondu)**

- **Problematika nízkých mezd a dávek, dluhů a bydlení je úzce propojena s trhem práce**
- **Systém jedince často nepřímo nutí do práce v šedé ekonomice – toto je ještě posilováno v případech kumulace více znevýhodnění**
- **Ztíženou integraci na pracovní trh mají ženy, osoby s postižením, staří lidé; často zcela vyloučení jsou Romové, migranti, osoby dlouhodobě nezaměstnané**
- **Krom neblahých sociálních dopadů na jedince to s sebou nese i ztrátu pro stát (dle MMF přes 9% HDP)**

Děkuji za pozornost

Mgr. et Mgr. Lukáš Curylo

lukas.curylo@dchoo.charita.cz